فرهیختگان
@farhikhtegandaily
WWW.FDN.IR

حافظه

جمعه ۱۵ دی ۱۳۵۷ برابر / با ۷ صفر ۱۳۹۹ شماره ۱۵۷۵۲

هفته های منتهی به پیروزی انقلاب اسلامی از پر تب و تاب ترین روزهای تاریخ این مرز و بوم است؛ از اوج گیری خشم انقلابی مردم علیه طاغوت و فرار شـــاه از کشـــور تا استقبال باشکوه از رهبر انقلاب حضرت امام خمینی (ره) و پیروزی انقلاب اسلامی حوادثی است که در این روزها اتفاق می افتد. به همین بهانه از ۱۵ دیماه تا ۲۲ بهمن ماه هر روز یک صفحه از حافظه تاریخ را ورق خواهیم زد. با روز شمار پیروزی انقلاب همراه باشید.

محمدحسین نظری
روزنامه‌نگار

بختیار: شاه به خارج می رود و تلاش می کنم آیت الله خمینی را به کشور باز گردانم

در این بیست و پنج سال با یک خوش‌باوری کودکانه باور کرده بودیم که آنقدر پیشرفت کرده‌ایم که هیچ جامعه‌ای به گرد پای ما نمیرسد

دکتر شاپور بختیار:
ساواک و چند وزارتخانه منحل میشود
امیدوارم آیت‌الله خمینی این افتخار را بما بدهند که هرچه زودتر به ایران بازگردند
با اسرائیل وافریقای جنوبی دیگر نفت نمیفروشیم
صفحه ٤

شـاپور بختیار در تاریـخ ۱۵ دی ماه ۱۳۵۷ بـه عنـوان نخسـت وزیـر جدید معرفی شـده و مامور معرفی کابینه شـد. او در کنفرانس مطبوعاتی که در منزل شـخصی او برگزار شـد وعده هایی داد کـه هیچـگاه عملـی نشـد و در طی چند روز هم خیلـی از مواضع او تغییر کرد: شـاپور بختیـار سـاعت پنج بعـد از ظهرچهارشـنبه ۱۳ دیمـاه در یک مصاحبه مطبوعاتـی کـه با شـرکت گروه کثیـری از خبرنگاران و نماینـدگان رادیو و تلویزیون، جراید خارجی و ایرانی در منزل او تشـکیل شـده بود، ضمن پاسـخ بـه سـوالات خبرنـگاران، نقطـه نظرهای خـود را درباره وضع بحرانی کشـور عنـوان کـرد و بـه طور ضمنی برنامـه کابینه خود را برشـمرد.

در آغـاز ایـن جلسـه دکتـر بختیـار گفت: «این جلسـه به این دلیل برپا شـده کـه مـن خطـوط اصلـی سیاسـت دولت را در سـخنرانیم در رادیـو و تلویزیون تشـریح کـردم و امـروز بـه سـوالات شـما در زمینـه هـای مختلـف پاسـخ می‌دهـم....» خلاصـه سـخنان دکتـر بختیـار بـدون ذکـر سـوالاتی کـه از او شـد به ایـن شـرح بود:

*سـفر اعلیحضـرت بـه خـارج بنا به تمایل ایشـان و برای اسـتراحت و معالجه اسـت و بدیهی اسـت در صورت مسـافرت ایشـان بنا بر اصول مسـلم قانون اساسـی تشـکیل شـورای نیابت سـلطنت ضروری است.

* در بیسـت و پنـج سـال گذشـته بـه علـت ناصالح بـودن دولت هـا و خیانت و اهمـال متصدیـان امور، دچار فسـاد اداری وحشـتناکی شـدیم که معالجه آن مدتـی مدیـد وقـت مـی خواهد و مبارزه با فسـاد و رویارویی بـا تنبلی و از زیر تعهـدات شـانه خالـی کردن یکـی از مهمترین اقدامات دولت مـن خواهد بود.

* کلیه کسـانی که در ۲۵ سـال گذشـته به فسـاد اداری دامن زدند، بیت‌المال مـردم را غـارت کردند، ارتشـا و خیانـت را رواج دادند، به مصالح عالیه ملـت تجـاوز کردنـد، بـا اتهامات واهـی ملت ما را آزردند و شـکنجه دادنـد و... در دادگاه هـای ملـی محاکمـه و به سـختی مجازات خواهند شـد. در ایـن زمینـه بـه دنبـال ماده قانونی بـرای مجازات آنها نیسـتیم، چرا که خیانتشـان آنچنان محرز اسـت که مطمئنم در نخسـتین دادگاه محکوم خواهند شـد.

* هیـچ کشـوری بـدون سـازمان اطلاعاتـی بـرای مبـارزه بـا عوامـل بیگانـه و جاسوسـان خارجـی نیسـت. امـا آنچـه امـروز بنـام سـازمان امنیـت یـا «سـاواک» وجـود دارد، بـرای من غیر قابـل تحمل اسـت...

* از نظـر اقتصـادی وضع بحرانـی را در برابر داریم. همـه چیـز بـه هـم ریخته اسـت. حـوادث این چند ماهـه همـه نهادهـای اقتصـادی ما را به عقـب برده اسـت. در این بیسـت و پنج سـال با یک خوش‌باوری کودکانـه بـاور کـرده بودیـم کـه آنقدر پیشـرفت کردیـم کـه هیچ جامعـه ای به گرد پای ما نمیرسـد. فکر می کردیم چند سـال دیگر بپایه جوامع پیشـرفته اروپایـی خواهیـم رسـید. بهمیـن دلیـل مرتـب بـذل و بخشـش کردیـم در حالـی که خود نیازمنـد بودیم.

* بـرای عـلاج بعضـی مشـکلات بایـد معجـزه کنیـم، چـون آنقـدر رشـد فسـاد بالاسـت و آنچنـان سـرطان ارتشـا، دروغ، مبالغـه، تملـق و کرنـش بـه تـار و پـود سیسـتم اداری، اقتصاد و سـایر نهادهای جامعه ما چنگ انداختـه کـه مدتهـا وقـت لازم داریـم در آرامش کامل ایـن مشـکلات را رفـع کنیم.

* مـن بـرای همه آیات عظام حضـرت آیت‌الله العظمی خمینـی و شـریعتمداری احترام فوق العـاده قائلم و این از ایمان قلبی من نسـبت به دین مترقی اسـلام سرچشـمه مـی گیـرد و گمـان نمی کنـم هیچکس بتوانـد در این ایمـان اندکـی تردید کند.

* حضـرت آیت‌الله‌العظمـی خمینی یـک ایرانی عالیقدر اسـت و مـی توانـد مثـل همـه ایرانیان بـه وطن خویش بازگـردد. بیگمـان در ایـن زمینه اقـدام خواهیم کرد.

* مـا بـه اسـرائیل نفت نمی فروشـیم چرا که بـا برادران عـرب خـود وجوه مشـترک مذهبی و بنیـادی داریم و با توجـه بـه اینکه اسـرائیل یک قدرت تجاوزکار اسـت و اراضـی اعراب را اشـغال کرده اسـت، نمـی توانیم با این کشـور روابط اقتصادی و از جمله نفتی داشـته باشـیم.

صفهای چند کیلومتری برای تهیه بنزین و نفت در خیابانها تشکیل شده است پمپ نفت باغشاه خیابان سپه

صف‌های طولانی برای تهیه سوخت

روزنامه های ۱۶ دی ۱۳۵۷ درباره کمبود سوخت و سوء مدیریت حکومت پهلوی نوشتند: در یک کلام میتوان خلاصه کرد، در تهران و اغلب شهرسـتانها قحطی نفت، بنزین و گازوئیل اسـت. بیش از نیمی از اتومبیلها از کار افتاده‌اند و در اغلب خانه ها با وجود سـرمای هوا گرما به اندازه کافی نیسـت و در خیابانها صف‌های چند کیلومتری برای بنزین و نفت تشـکیل شـده اسـت. ترافیک خیابانهای تهران اکنون به صورت دیگری در آمده است. اتومبیلهایی که تاکنون تاب ایستادن در پشت چراغهای قرمز راهنمایی را به سختی می آوردند و از شـلوغی خیابانها ناراضی بودند اکنون در صف هایی چند کیلومتری و چند ردیفی پمپهای بنزین ایسـتاده‌اند در پشـت درهای بسـته شـعبه هـای نفـت وضـع از ایـن بدتـر اسـت. صدهـا نفـر بـا همـراه داشـتن ظرفهـای نفت بـه امید آمـدن نفت در سـرمای زمسـتان ایسـتاده انـد. مـردم همـه علـت بـه وجـود آمـدن ایـن صفهـا را ناشـی از اعتصـاب نمـی داننـد. یـک خانم خانـه‌دار می گفـت «از صبـح سـاعت ۷ در صـف ایسـتاده ام و سـاعت ۵ بعـد از ظهـر مامـوران مـردم را متفـرق کردنـد در صورتیکـه مـردم مـی گفتنـد هنـوز در آن شـعبه هـزاران لیتـر نفـت موجـود اسـت.» بـرای کسـانیکه پـول بـادآورده ای دارنـد بنزیـن در بـازار سـیاه پیـدا مـی شـود. در روزهـای اول بیسـت لیتـر بنزیـن ۷۰۰ ریـال فروختـه مـی شـد ولی دو روز بعـد از آن همیـن مقدار بـا پرداخت کمتر از ۱۵۰۰ ریـال نمی‌تـوان پیـدا کـرد. نفـت و گازوئیـل هـم همیـن وضـع را دارنـد. عامـل بزرگـی کـه به مـردم در تحمـل این وضع دشـوار کمـک کـرده اسـت نرسـیدن سـرمای شـدید معمـول هـر سـال در ایـن فصل اسـت. از بـارش برف خبـری نیسـت و هنوز اشـعه آفتـاب مختصـر گرمایـی بـه خانه ها مـی دهد.

امام‌خمینی: شاه بزودی کشور را ترک می کند

خبرگـزاری آسوشـیتدپرس در ۱۵ دی مـاه ۵۷ گـزارش داد، امام‌خمینـی فهرسـتی از کسـانی را کـه میتواننـد حکومت ایران را تشـکیل دهند، تهیه کـرده امـا آنـرا فـاش نخواهنـد کـرد و مقامهـای نزدیک بـه امام‌خمینی میگوینـد تـا هنـگام سـقوط رژیـم این فهرسـت منتشـر نخواهد شـد. این نزدیـکان حتـی از دادن نام افراد موجود در این فهرسـت خودداری میکنند. امام‌خمینـی در گفتـار روزانـه خـود به رسـانه‌های گروهی شـاپور بختیار را که از روز جمعه مسـئول تشـکیل دولت شـده اسـت، محکوم کرده‌اند. امام‌خمینـی بـا توجـه به گزارشـها اعلام کردند که شـاه بزودی کشـور را تـرک میکنـد. در ضمـن امام‌خمینـی در ویـلای خود در حومـه پاریس با دو تـن از مقامهـای وزارت خارجـه درمـورد تمدید روادید ایشـان که پنج ژانویـه پایـان می‌یابـد، دیـدار کردنـد. نتایج این دیدار اعلام نشـده اسـت.

شاه: احتیاج به استراحت دارم

شاهنشـاه با یادآوری اینکه بر اثر خسـتگی و تحمل شـدایدی که در مملکت گذشـته اسـت به خارج مسـافرت خواهند کرد، افزودند یک شـورای سـلطنت تشـکیل میشود.شاهنشـاه خطـاب بـه دکتر بختیـار گفتنـد: «در پانزدهم آبان خطـاب بـه ملـت ایـران اظهاراتـی کـردم کـه شـاید خیلی‌ها شـنیده باشـند. در آنجـا مـن تعهداتـی کـردم کـه بـدان پاینـدم و طبیعـی اسـت کـه سـعی میکنـم آن تعهـدات انجـام بگیـرد. یکـی از آن تعهـدات ایـن بود کـه ما برای مشـکلات ایـران یـک راه‌حـل سیاسـی پیدا بکنیم کـه در واقع شـنیدن و الهام از جنبـش ملـت ایـران اسـت کـه نـدای خـود را بـه ایـن وسـیله بگـوش من و هـر کسـی کـه میخواسـت گـوش بکنـد، رسـانده اسـت. مملکت ایـران با تاریـخ گذشـته‌اش مملکتـی اسـت کـه بایـد باقی بمانـد. اینهمه تاریـخ که پر از لحظـات هیجان‌انگیـز و غرورآفریـن ملـی اسـت نمیتوانـد متوقـف بمانـد، ایـن تاریـخ بایـد ادامـه پیـدا بکنـد. ادامـه‌اش در جهـان امروز به عقیـده من و فکـر میکنـم تمـام میهن‌پرسـتان بایـد بـر پایـه شـرکت اکثریت افـراد ملت در اجـرای آن باشـد....

مطابـق صحبت‌هایـی کـه در پانزدهم آبـان کردم، از این معرفـی دولت جدید که بر اسـاس همان پیداکردن راه‌حل سیاسـی تشـکیل شـده اسـت، اسـتفاده میکنـم کـه تذکـر بدهـم اضافـه بـر تمـام مـوادی کـه قانون‌اساسـی تکلیف سـلطنت را روشـن میکند، چون مربوط میشـود به اوضاع فعلی، ماده ۴۴ و ۴۵ آن خاطرنشـان میکنـد کـه هـم مـن رعایـت خواهم کـرد و هم مسـلما دولت و هـم کسـانی کـه بـه آنهـا مربوط میشـود. البته مـواد دیگری هم هسـت که ذکـر آن طـول میکشـد. غیـر از ایـن امیـدوارم دولت در پیشـبرد تکالیفی که پنهان نباید کرد و تکالیف سـاده و آسـانی نیسـت و بسـیار تکالیف مشـکل و فوق‌العـاده‌ای اسـت کـه غیـر از در واقـع فـداکاری و علاقه بـه مملکت فکر نمیکنـم انگیـزه دیگـری بـرای رئیـس دولـت، نخسـت‌وزیر و سـایر اعضای دولـت بـوده باشـد کـه در این کار وارد بشـوند ولـی امید موفقیـت دارم برای شـما به‌خصـوص پـس از اسـتقرار دولـت و اینکـه خیالمان راحت شـد بعد از مدتها دقت و تحمل شـدایدی که در مملکت هسـت، مسـلما خسـتگی به من دسـت داده و احتیـاج بـه اسـتراحت دارم کـه اگـر این اسـتراحت در خارج از ایران باشـد، مطابق قانون‌اساسـی و یا سـنتها در غیاب ما یک شـورای سـلطنتی خواهـد بـود که قانون‌اساسـی ما بقوت و اسـتحکام خودش ادامه داشـته باشـد. از تمـام ایـن چیزها مهمتر اینسـت کـه دومرتبه چرخهای مملکـت بکار بیفتد و اقتصـاد مملکـت بـه جریـان بیفتـد، چون اگـر اقتصاد مملکت مـا به جریان نیفتـد، مـن آتیـه خوشـی را برای هیچ‌فردی و هیچکسـی پیش‌بینـی نمیکنم و فکـر میکنـم همه کـس در ایـن مملکت از ایـن موضوع صدمه شـدیدی ببینند. اینسـت کـه بجهـات مختلـف من بـرای این دولـت آرزوی موفقیـت دارم که بخواسـت خداونـد متعـال و توجـه ائمه‌اطهـار مـا بتوانیم کارهـا را بطور عادی تحـت لـوای قـرآن و فرامین عالی مذهبی اسـلام انجـام بدهیم.»

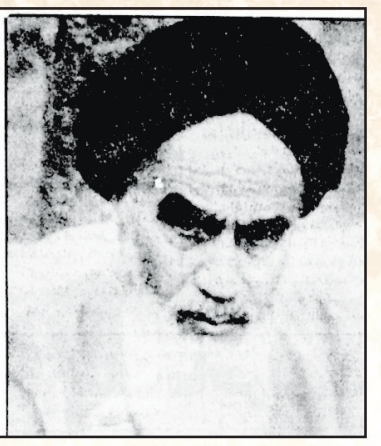

حضرت آیت‌الله‌العظمی خمینی:

از مطبوعات که زیر بار دیکتاتوری و سانسور نرفتند تشکر میکنم

● مطبوعات به کار ادامه دهند تا تکلیف ملت با دولت غیرقانونی معلوم شود.

صفحه ۲

پس از ۶۱ روز اعتصاب مطبوعات در کشـور ۱۵ دی‌مـاه ۱۳۵۷ امـام بـا صـدور بیانیه‌ای خواسـتار شکسـت اعتصـاب مطبوعـات شـدند. بعـد از صـدور ایـن پیـام و از تاریـخ ۱۶ دی‌مـاه ۱۳۵۷ روزنامه‌هـای رسـمی کشـور فعالیـت خـود را مجـددا آغـاز کردنـد. متـن بیانیـه امام‌خمینـی بدین شـرح اسـت:

بسمه تعالی

از متصدیـان مطبوعـات محتـرم کـه زیـر بـار سانسـور دیکتاتـوری نرفتنـد، تشـکر می کنـم و اکنـون کـه دولـت غیرقانونـی جدیـد [دولت شـاپور بختیار] مدعی برداشـت سانسـور اسـت، آقایـان بـه کار ادامـه دهنـد و از اعتصاب بیرون آینـد تـا تکلیـف ملـت بـا دولـت غیرقانونـی معلوم شـود.

والسلام علیکم

روح‌الله الموسوی‌الخمینی

اعلامیه جبهه ملی

بعد از انتصاب «شـاپور بختیار» به سـمت نخسـت‌وزیری از طـرف محمدرضـا پهلـوی، جبهـه ملی ایران با انتشـار بیانیـه‌ای ضمـن اعـلام اخـراج بختیـار از جبهـه ملـی همراهـی خـود را بـا مـردم اعـلام کـرد. متـن بیانیه به شـرح زیر اسـت:

بنام خدا

هم‌میهنان

اعلامیه

استقرار حاکمیت ملی

هدف جبهه ملی ایران است

بفرمـان غارتگـران بیگانـه، قاتـلان حرفـه‌ای در موطن مبـارزان راه آزادی و اسـتقلال بیـداد میکنند. هفته پیش، هفتـه جنون‌آمیزترین کشـتارها در سراسـر ایـران بود. مشـهد، کرمانشـاه، نهاوند، قزوین، دزفول، دیگر شـهرها و روسـتاها و... چـه نیـاز بـه برشـمردن نـام شـهرهای شـهیدان کـه اینـک همـه جای این سـرزمین ایرانشـهر شـهیدان شـده اسـت. طراحـان جنایتـکار سـازمان‌های جاسوسـی بیگانـگان، بـرای ملـت دردمنـد ما سـوغات مرگ آورده‌اند و دسـت‌پروردگان دیکتاتوری وابسـته، ایـن سـوغات را میـان زنان و مردان ایـران به جای نفت و نـان بـه رایـگان توزیـع میکننـد. در چندیـن شـهر و روسـتا با تانک و زره‌پوش از روی تن زندگان گذشـته و بـدن فرزنـدان مـا را به خاطر ابقای مظهر سـتم تکه‌تکه کرده‌اند. مبارزان راه ایمان و اسـتقلال ملی که خویشـان و نزدیکانشـان در کشـتارهای خانگی قطعه‌قطعه شـده‌اند بـه جنگلهـا گریخته‌انـد و آواره بیابانها و کوه‌ها شـده‌اند تـا در همـه حـال هسـته‌های مقاومـت را نگهبانی کنند. بـر ملت سـترگ مـا اینک سـخت‌ترین روزهای انقلاب میگـذرد. روزهایـی همـه درد، همـه خـون همـه نفرت از مظالـم ظلم‌گسـتران روزهایـی کـه بـا همـه سـختیها پیـروزی همیشـگی ملت را نویـد میدهد.

نظام سـلطنتی غیرقانونی اگر تا دیروز کاسه‌کاسـه خون میخواسـت، امـروز بر دریاچه خون کشـتی میراند. آنچه کـم داشـتیم در ایـن میدان خون ضربـت خیانت بود که آنهـم چـون دسـته‌ای زهرآگیـن بقلب ملت فـرود آمد و بـه حکـم اصالـت نهضـت پایـداری را در وابسـتگان طریقـت بنیادمند ما فزونتر سـاخت.

امـروز هـر چنـد بجـای کلام، خـون از قلـم میتـراود و بجای اشـک خونابه دل از دیدگان فرومیریزد، امروز هر چنـد خـون ایرانیـان در کوی‌هـا و برزن‌هـا جویبارهای قهرآمیـزی سـاخته اسـت، امـا مـردم مصمـم همچنـان یکصدا سـرود مقدس خود را میخوانند؛ سـرود اسـتقلال و آزادی ایـران جبهـه ملـی ایـران بخاطـر بزرگداشـت شـهیدان هفته پیش و به نشـانه نهایت همدلی و همدردی بـا خانـدان بـزرگ شـهیدان و نشـان‌دادن همبسـتگی و پایـداری ملـت و اتحـاد همـه نیروهـای مردمـی در جهـت سـرنگون‌کردن حکومـت اسـتبداد و اسـتعمار و نشـان‌دادن نفـرت عمیـق خـود از خائنـان سازشـکار روز یکشـنبه ۱۷ دیمـاه ۱۳۵۷ را روز «عـزای عمومـی» اعـلام میکنـد و از همـه مـردان و زنان سراسـر ایران در شـهرها و روسـتاها میخواهـد بار دیگر بـه یک اعتصاب کامـل و همه‌جانبـه دسـت بزننـد؛ اعتصابـی مطلـق و یکدسـت. اینبار خواسـته میشـود که حتی مغازه‌داران و فروشـندگانی کـه نیازمندیهای روزانه مـردم را برآورده میکننـد نیـز بـه صـف اعتصاب‌کننـدگان بپیوندند.

چنیـن اعتصـاب شـکوهمندی بی‌شـک بیانگر راسـتین همبسـتگی ملـی و وحـدت سرتاسـری و بنیـادی مـردم ایـران خواهـد بود.

درود بـه همـه شـهیدان راه آزادی و اسـتقلال ایـران پیـروز ملـت

چهارم دیماه ۱۳۵۷

جبهه ملی ایران

بختیار از جبهه ملی برکنار شد

طبـق گزارشـهای رسـیده آقـای دکتـر شـاپور بختیار، عضـو جبهـه ملـی ایران بـدون رعایت انضباط سـازمانی ماموریـت تشـکیل دولـت را پذیرفته‌اند.

جبهـه ملـی ایـران بدانسـان کـه اعـلام داشـته اسـت، نمیتوانـد بـا وجـود نظـام سـلطنتی غیرقانونـی بـا هیـچ ترکیـب حکومتـی موافقـت نمایـد. شـورای مرکـزی جبهـه ضمـن تقبیح شـدید اقـدام آقای شـاپور بختیار، به آگاهی همگان میرسـاند در این شـرایط تشـکیل دولت از طـرف ایشـان بـه هیـچ روی بـا مصوبـات آرمانـی و سـازمانی جبهـه ملـی ایران سـازگاری نـدارد و به همین دلیـل از عضویـت جبهـه ملـی ایـران برکنار میشـوند.

شنبه نهم دیماه ۱۳۵۷

سفیر آمریکا در مورد خروج شاه از کشور از واشنگتن کسب تکلیف کرد

واشنگتن -خبرگزاری فرانسه- انتصاب یک نخست وزیر غیر نظامی در ایران عامل جدیدی است که آمریکا را وادار می کند در موضع خود نسبت به شاه تجدیدنظر کند. اکنون دولت کارتر دوستی را که باید نسبت به شاه اکنون دولت جدید در پیش گیرد مورد برسی قرار داده است. بگفته محافل آگاه ویلیام سولیوان سفیر امریکا در تهران از واشنگتن پرسیده است که آیا وقت آن رسیده است که به شاه توصیه کند کشور را ترک کند.

ظاهرا شاه ایران از چند روز پیش عقیده سفیر آمریکا را در این باره خواستار شده است.

در واشـــنگتن رسما گفته می شود که اگر شاه تصمیم بگیرد به آمریکا بیاید مقدم او را گرامی خواهد داشت. اما هیچگونه توصیه ای در این زمینه به ایشان نشده است. محافل مطلع می گویند این مسئله که آیا وقت آن رسیده است که به شاه توصیه شود ایران را ترک کند یکی از مسائلی است که در گفتگوی‌های کار ویژه که در سطح عالی در وزارت امور خارجه تشکیل شده مورد بررسی قرار می گیرد. عده ای از اعضای خانواده سلطنتی از جمله مادر شاه به آمریکا پناهنده شده است.

روابط آمریکا و شاه ■ ۳۱۱

سند شماره ۱۳ سری

از : سفارت آمریکا در تهران

به : وزارت امور خارجه واشنگتن ـ فوری ۲۵۴۷

سری تهران ۱۲۷۶۹

تاریخ :۳ دسامبر ۷۸ ـ ۱۲ آذر ۵۷ مرجع :STATE ۳۲۶۳۲۲

موضوع : درخواست ارزیابی‌ها

۱ـ همان‌طوری که در تلگراف اصلی درخواست شده من با همکاران انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و ژاپنی تبادل نظر کردم. سفیر عربستان سعودی در آن زمان در تهران نبود.

۲ـ شما قبلاً از طریق لوکاس در جریان نقطه نظرهای سفیر انگلیس قرارگرفته‌اید. و تنها چیزی که باید من به آن اضافه کنم این است که تعطیلات شاه قریب‌الوقوع خواهد بود و مدت زیادی ادامه خواهد داشت.

۳ـ موضع فرانسه این است و بود که مدتی است عمر شاه به سر آمده، و آنها معتقدند که هر چه زودتر شاه ایران حرکت کند بهتر خواهد بود و آنها معتقدند که بسیار خوب خواهد بود که شاه قبل از اینکه ایران را ترک کند، یک شورای سلطنت تشکیل بدهد. و آنها معتقدند که این جنبه خیلی جدی نخواهد بود.

۴ـ سفیر آلمان خیلی خوش بین به نظر می‌رسید. او احساس می‌کند که امکان دارد دولت بختیار در غیاب شاه موفق شود. ولی در صورتی که شاه شورای سلطنت را فوراً تشکیل بدهد. او فکر می‌کند که حتی ممکن است شاه بتواند پس از مدتی تحت عنوان حکومت پادشاهی مطابق با قانون اساسی به ایران برگردد.

۵ـ همکار ژاپنی من جدیداً آمده و من با او دو مشورت کرده‌ام ولی او به دلیل آشنا نبودن با مسایل نمی خواهد اظهار نظر کند.

۶ـ نظر مشترک همهٔ همکاران این است که وضعیت قانون و دستور از کنترل خارج شده و شیوه‌های بدوی در تمام کشور رایج شده که البته همراه با احساسات شدید نسبت به بیگانگان می‌باشد. در واقع وضعیت کنونی به سرعت به طرف هرج و مرج نزدیک می‌شود.

۱۲۷۶۸ تهران ـ سری

سولیوان

سند شماره ۱۴

از : وزارت امور خارجه واشنگتن دی سی — تاریخ ۸ فوریه ۱۹۷۹ـ ۱۹ بهمن ۵۷

به : سفارت تهران فوری ۳۱۵. — محرمانه

موضوع : (بدون طبقه بندی) تواتر ادعا شده از صحبت شاه با افسران ارتش

مرجع : تهران ۱۹۲

۱ـ ادعای مقامات مسئول «مشخص صداء مبنی بر اینکه ما صحت تواتر را تأیید می‌کنیم متناقض و بدون قاطعیت است. بعضی اعتقاد به اعتبار آن دارند و بقیه آن را قبول ندارند.

۲ـ دولت آمریکا قصد ندارد مطلب را بیشتر تعقیب کند و اگر پرسیده شد، موضعش این خواهد بود که «مشخصین» توافق ندارند و ما دلیلی نمی‌یابیم که نتیجه بگیریم تواتر معتبر است.

محرمانه

ونس

سند شماره ۱۳ سری

از: سفارت آمریکا در تهران

به: وزارت امور خارجه واشنگتن- فوری ۲۵۴۷

سری تهران ۱۲۷۶۹

تاریخ: ۳ دسـامبر ۷۸-۱۲ آذر ۵۷ مرجع ۳۲۶۳۲۲ STATE

موضوع: درخواست ارزیابی‌ها

۱-همان طوری که در تلگراف اصلی درخواست شده من با همکاران انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و ژاپنی تبادل نظر کردم. سفیر عربستان سعودی در آن زمان در تهران نبود.

۲-شـما قبلا از طریق لـوکاس در جریان نقطه نظر های سفیر انگلیس قرار گرفته اید. و تنها چیزی که باید من به آن اضافه کنم این است که تعطیلات شـاه قریب‌الوقوع خواهد بود و مدت زیادی ادامه خواهد داشت.

۳-موضع فرانسه این است و بود که مدتی است عمر شاه به سر آمده و آنها معتقدند که هرچه زودتر شاه ایـران حرکت کند بهتر خواهد بود و آنها معتقدند که بسیار خوب خواهد بود که شاه قبل از اینکه ایران را ترک کند یک شـورای سلطنت تشکیل بدهد و آنها معتقدند که این جنبه خیلی جدی نخواهد بود.

۴-سفیر آلمان خیلی خوش‌بین به نظر می رسید. او احساس می کند که امکان دارد دولت بختیار در غیاب شاه موفق شود ولی در صورتی که شاه شورای سلطنت را فورا تشکیل بدهد. او فکر می کند که حتی ممکن است شاه بتواند پس از مدتی تحت عنوان حکومت پادشاهی مطابق با قانون اساسی به ایران برگردد.

۵-همـکار ژاپنی من جدیـدا آمده و من با او دو مشورت کرده ام ولی او به دلیل آشنا نبودن با مسائل نمی خواهد اظهار نظر کند.

۶-نظر مشترک همه همکاران این است که وضعیت قانون و دستور از کنترل خارج شده و شیوه‌های بدون در تمام کشور رایج شده که البته همراه با احساسات شدید نسبت به بیگانگان می باشدو در واقع وضعیت کنونی به سرعت به طرف هرج و مرج نزدیک می شود.

۱۲۷۶۸ تهران-سری

سولیوان